

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 15.

V Ljubljani, v četrtek 20. januarja 1887.

Letnik XV.

O dvoboji.

Poziva nas . . . da stvari vendar nekoliko do živga posežemo in se prepričamo, ali živimo v Avstriji, v pravni državi, kjer postava velja, in če tudi le gledé samo te točke, ali pa ta pravna država stoji le na papirji. (Greuter govoril v delegaciji meseca nov. 1884.)

Resnici je vedno, od začetka sveta do danes, prisojeno, da se bori z lažjo in zvijačo. Jasnost in razvidnost jej ubogo malo pomaga; proti nasprotnikom ne izdá še ničesar; pametni razlogi je ne varujejo. Čudno! Moč tme, negativni duh se včasih v protislovje kar zaljubi, otrpne v njih in na noben način ga ni mogoče iz njih spraviti. Pamet človeška bi vendar morala iskati resnice in jo ljubiti, a življenje ti priča, da se pogosto skriva pred njo; še več: z nekakim možkim ponosom in občudovanja vredno trdovratnostjo jo odbija. S čem li? Z ničemer drugim, nego s protislovji. Neverjetno, a godi se res tako. Kakor smo že rekli, protislovja s časoma v nekatere vrste ljudeh odreené, postanejo jim neovržljivi, spremené se jim v meso in v kri — ostrupijo jim celó bitje! — Zdaj se pa bóri in tepi ž njimi? Da, s čim neki? — Z dokazi? — Teh ne sprejmó. S pametjo, z zdravim razumom? — I kako? Navada, običaji, stanovne razmere, to je dogma, in vsak ugovor, vsak razlog je zastoj, prej jim ozdravi razum, potem še le poskušaj dalje.

Tako je pri posameznikih. A žalibog, takih posameznikov je več, kakor bi kdo mislil; so celi stanovi. In zdaj si jih misli, kakor celo vojsko, ki vsa boleha na jedni in tisti napaki. Naj vstane pa učenik, prešinjen od kake resnice, navdušen za blagor človeštva, ter naj oznanjuje resnico, ga li bode svet poslušal?

Prijatelj, počasi! Vidi se, da imaš malo skušnje, če to misliš. Vsa ta četa se bo dvignila nad učenika in bo razupila njegovo ime in rekla mu ho — mračnjak, nazadnjak in kdo vé, kaj še. Imenovali ga bodo neumneža, ki se bóri zoper občno mnenje, zoper duhá časa!

In njegov greh je? — Boj za zdravo pamet — za resnico! Pa reci kdo, če ni res tako! V mnogih, neštevilnih zadevah stoji skoraj celi svet na glavi in se roga onemu, ki mu to pripoveduje.

Take misli se mi vzbujajo, ko premišlujem o najnovejšem dogodku, ki je vznemiril mirno površje naše Ljubljane. Nova žrtva stare presoje — dvoboja. — Dvoboj! oj kolikrat se je že preresetovala ta zadeva. Svetna in cerkovna oblast je že razpravljala o njej; možje veljaki so že tolikrat o tem govorili in pisali; in vselej, prav vselej — zastoj!

Pa če se ponavlja grešno dejanje, ponavlja naj se še resnica vsaj v besedah.

Kaj je prav za prav dvoboj? V širjem pomenu rečimo: dvoboj je boj dveh oseb med seboj; v ožjem pa je: dvoboj nevaren boj dveh oseb, najprej dogovorjen z določbo časa, kraja in orožja.

Razložimo toraj po malem njegovo bistvo: Nevaren boj je boj na življenje in smrt; naprej dogovorjen; toraj ne nepremišljen, ne prenačen, marveč trezno naprej določen boj; in sicer: zavoljo privatne zadeve, bodisi razžaljenje, bodisi kaj družega. Nekako poravnaje in nekako dokončanje take privatne zadeve je namen njegov. Ta privatna zadeva je lahko ali kak spor, ki se ima z dvobojem skloniti, ali kaka resnica, ki naj se ž njim osvetli, ali pa sramota, kateri se upa po njem ulti. Toraj vsekako — tako imenovana častna zadeva. Vzrok in namen je toraj privaten; zato povdarjam, ker sploh marsikaj štejejo k dvoboju v ožjem pomenu, kar pa v resnici ni. Boj Horacijev s Kuriacijem ni bil dvoboj v našem smislu, ravno zato ne, ker se je bil zarad javne zadeve. Tudi srednjeveških javnih bojov, ki se pa sploh imenujejo turnirji, ne smemo sem šteti, ker tu je veljalo v javnosti kazati svojo srčnost in krepost; tem bojem ni bila vzrok kaka privatna zadeva.

Pri Rimcih in Grkih sploh ne smemo iskati te razvade; ti so bili prepraktični in prepametni, da bi z mečem v roki reševali svoje častne zadeve. Pojem časti v tem smislu, kot si ga misli današnji

svet, bil jim je popolnoma neznan. Rimci in Grki je bila prostost države, prostost njegova; čast domovine štel je v svojo čast, osebne časti ni toliko poznal. V rimskem pravu toraj ni bilo mesta, od koder naj bi se bil izcimil dvoboj.

Rodil se je dvoboj pri Germanih; od tod se je z marsikaterimi drugimi poganskimi napakami presadil na krščanska tla. German ni nikdar svoje individualnosti predal svoji državi v blagor; nosil je vsak posamezni orožje in si branil neodvisnost in osebno prostost; s tem je h krati čuval tudi prostost državo. Kaj mu je bila mar država? Občni mir se je kalil, če se je njemu godila krivica, ali na premoženji, ali na telesu; na življenju, ali na časti; z batom in s kijem je planil na zopernika; poravnal z njim svojo zadevo in s tem — branil v državi red. Tako pravo je bilo sposobno, da je postavno ustanovil — dvoboj. Postavno je seveda tukaj, kakor sicer še marsikje po svetu, precej daleč od pravičnega. Toda pustimo to; konstatujmo le, da je 530 po Kr. Gunebald, Burgundski kralj, dal zakon, v katerem je zaukazal, naj se spori določujejo z dvoboji. Tudi Longobardi so imeli dvoboj za nekako sodnijsko dejanje.

To je prvi pojav dvoboja, kot državne ustanove. Posamezne prigodke nam tudi že od prej poročajo zgodovina; tako n. pr. je Tevton Tevobod s kijem prišel pred Marija in ga pozval na dvoboj. A bistri Rimci mu odvrne: „Moj talent je za Rim prepotreben, da bi se dal od takovega barbara, kot si ti, meni nič tebi nič pobiti. Če si pa željen praske, no dobro; pošljem ti gladiatorja: ž njim se bij.“ Izrek je bil vreden velikega vojskovodje, vreden slavnega Rimca.

Kršćanstvo je seveda oblačilo divjost osebnega zadostila in krvnega maščevanja, a seela ga ni moglo iztrebiti. Vendar toliko se je gledé dvoboja kmalo doseglo, da je bil le tedaj dovoljen, če je sodnik izrečno zanj dal pravico; toda ta pravica se je bolj in bolj omejevala, dokler ni naposled le še ostala razvada, ali, rečimo, domišljen privilegij nekterim stanovom.

LISTEK.

Pomen družbe sv. Cirila in Metoda.

I.

Ko se je ustanovljevala „družba sv. Cirila in Metoda“, rekel je — ako se ne motim — rodoljub naš, g. notar Svetec, da se s širjenjem nemštva in lahonstva narodu našem jemlje najdražja svetinja — sv. vera. In res, najdražja svetinja narodu slovenskemu je sv. vera. Zanj prelivali so več kot jedenkrat pradedi naši svojo kri. Vprašaj podrté gradove, vprašaj razrušene tabore in oni ti bodo povedali, koliko tvojih očetov zgubilo je na njih drago svoje življenje v boju z zakletim sovražnikom kristijanstva — v boju s krutim Turkom. Vprašaj stoletne lipe, te stare priče prošlosti naše, vprašaj jih in povedale ti bodo mnogo o junaških činih prednikov tvojih. Ako pa se je za sv. vero pojila s potoki krvi zemlja naša, mar li nismo dolžni tudi mi dragoceni ta zaklad čuvati kakor punčico v očeh naših? Je-li mogoče, da mi z mirnim očesom gledamo, ko se mladini naši ruje iz srea dedščina

naših očetov, sv. vera? Ako bi to storili, kako bi odgovarjali potem Sodniku našemu? Kaj bi k temu rekla blagovestnika naša, sv. Ciril in Metod? Bi li ne bilo užaljeno srce njuno; srce, katero je s toliko živim plamenom ljubilo prednike naše!

Oj, ne, toliko vmemarni ne moremo, ne smemo biti. Res je sicer, da nasprotniki narodu našem naravnost ne jemljó sv. vere, pač pa to delajo posredno. Neprijatelji slovenske besede vrivajo nam jezik nemški, oziroma laški. Vrednost tega daru pa bomo takoj sprevideli, ako možedarovalce nekoliko bolj natančno ogledamo. Kaki so toraj možje, kateri nam ponujajo v dar jezik svoj in svojo omiko? So li dobri katoličanje? Kaj še! To so ljudje, kateri imajo polno grdih besed, sumničjenja in podlega obrekovanja proti duhovnom in s tem gotovo v obče proti sv. veri. Kdo pa in kaj so duhovni krščanskemu ljudstvu sploh in narodu slovenskemu posebej? Nasledniki so oni velicega Pastirja Kristusa, poklicani od njega samega v to, da čuvajo vero pravo in življenje krščansko. Ako toraj pride k tebi, dragi rojak, kak nemčur ali pa potuhnen lahon in ti začne govoriti o tiranstvu duhovenskem, o dobičkariji in vladeželjnosti duhovnov itd., in ko to slišiš, že lahko veš, koga imaš pred

seboj. Kaj ti pravi vest tvoja? Mu li moreš pritrčiti? Gotovo ne, nikakor ne! Ti poznaš svoje duhovne in si do dobrega prepričan, da so ti oni najboljši in najiskrenejši prijatelji v vsakem oziru.

Ako potrebuješ kacega sveta — kam greš? Ali bodeš šel h kacemu nemčurju? Ne! Ti greš, potrkaj na vrata svojega duhovnika in svest si si gotovo, da najdeš pri njem prijateljsko besedo in očetovsk svét. Kaj pa takrat, ko ves onemogel ležiš na svoji postelji in z žalostnim srcem gledaš proti neznani večnosti? Zopet je dušni pastir, kterege pokličeš in vprašaš, kaj da ti je storiti. In z radostnim srcem priteče pod slamnato streho tvojo, naj je vreme grdo ali lepo, nestrpna vročina, ali pa seženj visok sneg.

Kaj ne, da je res, kar sem ti govoril?

Vrnimo se k nasprotniku tvojemu. Ko ti je nemčur ali lahon napolnil ušesa s psovskami proti ljubljencem tvojim, slov. duhovnikom, prične govoriti o potrebi in lepoti jezika laškega ali nemškega. Ko bi k tebi, dragi bralec, prišel kak tak volk v ovčji obleki, pač najboljši storiš, da mu voščiš „dober dan“ in greš svojo pot. Toda koliko je nesrečnih, zaslepljenih Slovencev, koji se dadó pre-

Sodnijski dvoboj pa se je uporabljal le pri svobodnih možkih. Nesvobodni in ženske so se pa v slučajih, kadar ni bilo priče, morali podvreči tako zvanim „božjim sodbam“. Oboje: dvoboj in „božje sodbe“ je rodila verska ideja. Verovalo se je, da Bog pravično stvar vedno podpira, če ni drugače, tudi na čudovit način, da toraj nedolžni ne more biti nikdar premagan; tudi iz sv. pisma so skušali to dokazovati. In le v tem slučaju, če se misel na božjo pomoč podlaga, je mogoče dvoboj razlagati. Ta misel pa zahteva živo božjo idejo in tanek versk čut. Čudno je toraj le to, kako da se današnji Boga prazni svet dvoboja drži, dasi mu je izvor versko — sicer napačno, a vendar-le versko — prepričanje. In vzlasti ondudaj, ker se vera najbolj pogreša, najbolj cvete dvoboj — pri vojaki in pri dijakih itd. Povdarjam, dvoboja ni mogla roditi druga ideja, kakor napačen pojem o Bogu. Samo želja do maščevanja, do zadostila vede pač do zavrtnih napadov, koder žaljeni lahko brez nevarnosti končá protivnika, ne pa do dvoboja, koder se ta prav tisti nevarnosti izpostavlja, kakor njegov zopernik. Žaljeni dvobojevalec toraj nehoté podlaga ali podtika neko višjo moč, ki mu bo pripomogla do zmage. To jim povejmo tistim vročehrvnim dijačkom, ki se v možki važnosti igrajo „življenje“ s tem, da si delajo „šmisi“ po pivozabuhlih licah. Vžitek ima človek, če ima priložnost videti tak „horribile vacuum“, starega „purša“, kako se mu svetijo „šmisi“ od mraza višnjevo pobarvani, na zalitem obrazu. Zdi se, kot bi bil vanj dolbel kak Čulu-Kafer svojo lapidarno pisavo.

In vsa ta znamenja pričajo o dejanjih vere, o verskem prepričanju!! V bistvu res, a v sedanjih razmerah kličejo le to, da se svet še ni očistil paganskih nazorov; da jih celó podpira in nalašč obnavlja paganske oblike.

Beust o Bismarku.

Beustovi spomini izišli so sedaj popolnoma. Ker je ravnokar po celi Evropi govorica na Bismarka napeljana, ne bo napačno, če tega moža tudi iz stališča svetu predstavimo, kakor ga je Beust poznal. Bivši avstrijski kancler piše o sedanjem nemškem kanclerju tako-le:

„Tri tedne preživel sem leta 1871 v Bismarkovi družbi v Gasteinu in lahko rečem, da so bili to jako prijetni dnevi. Oba sva pri Straubingerju stanovala in sva bila skoraj vsak dan skupaj. Kdor je z Bismarkom prijatelj, mu ni treba skrbeti za bolj kratkočasnega človeka, kakor je nemški kancler. Kakor je izviren v mišljenji, tako so še zdatno bolj izvirni njegovi izrazi. Pri vsem tem je pa še tolikanj vpluden, da s tem dostikrat svoje pikre opazke pokriva. Jako rad je marsikoga obsodil, rekoč: „To Vam je tepec brez primere, ne da bi ga morda s tem kaj razžaliti mislil.“

Mnogo izrazov sedanjega nemškega kanclerja je bilo Beustu tako všeč, da jih je zapisal. Tako ga je nekaj Bismark vprašal: „Kaj pa Vi počnete, kedar se jezite? Jaz mislim, da se Vam ni treba toliko jeziti, kakor se moram jaz.“ „O pač, tudi se jezim,

toda le nad človeško neumnostjo, nikdar pa ne nad njihovo zlobnostjo.“ — „Ali Vam ne odleže takoj, če morete takrat kako reč razbiti?“ — „Dobro, da niste na mojem mestu, mu Beust odgovori, sicer bi že niti jedno hišno orodje ne bilo celo!“ — „Glejte, pravi na to Bismark, bil sem ondi, pri tem z roko pokaže na cesarjeve sobe v nasprotnem gradu, — kjer sem se jezil, da se mi je črno pred očmi delalo. Zaprl sem vrata nekoliko trje in ključ mi je ostal v rokah. Takoj na to prišel sem k Lehnendorfu, kjer sem ga v umivališče trešil, da je šla skleda na tisoč kosov.“ „Moj Bog, vskliknil je oni prestrašen, kaj Vam pa je? Ali ste bolni?“ „Bil sem, sedaj mi je pa že odleglo.“

Tudi iz francosko-nemškega boja je Bismark marsikako dobro povedal, ki se je Beustu vredna zdela, da jo je zapisal. Ko je nekega dne z nemškimi oklepniki v Longchamps prijezdil, stopi predenj francosk delavec, rekoč: „T'es une fameuse canaille!“ (Ti si prava kanaliija!) „Vsak drug na mojem mestu bi ga bil dal takoj prijeti, jaz sem ga pustil, ker mi je bil pogum tega možakarja všeč.“

Nekega dne v tistih treh tednih dal je grof Beust Bismarku na čast kosilo, ktero je ukazal pod milim nebom na neki višavici napraviti, od koder je bil jako lep razgled na veliko cesto. Na kosilo povabljeni so bili tudi Keudell, Alecken in sekcijski načelnik Hofmann. Ravno smo se dobro vsedli, kar zagledamo na cesti izredni poštni voz. Bismark je takoj vganil, da se prej ko ne grof Armin pelje, ki je bil prav tedaj imenovan za poslanca v Pariz. Takoj je Beust nekega izredni pošti nasproti poslal s prošnjo, da naj bi se grof Armin ustavil in bi takoj h kosilu prišel. Videli smo, da se je voz ustavil, izstopiti pa nismo nikogar videli. Konečno smo vendar-le opazili, da je na drugi, nam nasprotni strani izstopil in da se za vozom nekoliko popravlja.

Ker smo bili mi vsi v navadni opravi, se je Arnimovo popravljanje Bismarku jako neumestno zdelo, in rekel je: „Glejte, s takim človekom pečam naj se potem v veliki politiki.“ Med kosilom sem zapazil, da je bilo že tedaj precej napetosti med Arnimom in Bismarkom.

Prav v tistem času bil je med kopelišniki neki Frankfurt z imenom Christ, ki je imel za ženo netjakinjo grofice Meranske, vdove po nadvojvodi Ivanu. Ta gospod Christ je bil precej premožen mož, ki je dobro kosilo na vso moč obračal. Ko je bil Bismark še poslanec na zveznem državnem zboru, sta se z Bismarkom prav dobro poznala in sta bila jako prijatelja. Prav ta Christ napravil je sedaj Bismarku na čast kosilo, kamor je tudi mene in še nekaj drugih Avstrijanov povabil. Ko smo že pokosili, praša Christ Bismarka: „Povejte mi vendar, zakaj niste šli leta 1866 na Dunaj?“ Bismark je dal nevoljen odgovor, kar pa Christa ni prav nič zadrževalo, da ga je še naprej interpeliral: „V Frankfurtu ste nam vedno pravili, da bi bil to Vaš najlepši dan, če bi enkrat na čelu nemških konjиков na Dunaj prijahali.“ Lahko si je misliti, kako so se nosovi obesili tako Bismarku, kakor navzočim Avstrijcem.

motiti ter pošiljajo otroke svoje v šole nasprotnikov, ker na tak način zatajé narodnost za-se in za svoje in večkrat zgubé z njo vred tudi drugo svetinjo sv. vere.

Take žalostne nezgode preprečiti in k narodni zavesti pripomoči z ustanovljanjem otročjih vrtov in slovenskih šol po nevarnih mestih — ustanovili so ti, dragi moj rod, najboljši tvoji prijatelji družbo sv. Cirila in Metoda.

II.

Kakoršen je oče, takošen je sin. Kakoršen je delavec, tako je tudi delo, ki prihaja iz rok njegovih. Dober pa vesten rokodelc izdeloval le izvrstne reči. Tako je v tvarinskih, tako tudi v duševnih stvaréh. Oglejmo si s tega stališča družbo sv. Cirila in Metoda. Kdo je oče temu društvu? Kdo ga je ustanovil? Med ustanovniki zapaziš poleg znanih rodoljubov svetovnega stanú tudi lep broj duhovnikov. Društvu na čelu je duhovnik; marsikterim podružnicam, katerih mati šteje že mnogo, so predstojniki duhovniki. Toraj se ni bati, da bi društvo sv. Cirila in Metoda zgrešilo pravo pot ter svojo nalogo pozabilo.*)

*) To je nekoliko res, pa ne povsod; marsikje so tudi laiki predstojniki. O tem se nimamo sicer nič pritožiti; poštenjaki laiki (neduhovniki) so nam toliko dragi, kakor duhovniki, če

Družba sv. Cirila in Metoda ima toraj skrbeti za razširjenje in vtrjevanje slovenske zavesti in omike in sicer vse to na podlagi sv. vere. Dragi čitatelj! Si li moreš misliti kaj lepšega, kaj bolj vzvišenega, nego dragoceni svetinji naši, vero in narodnost združeni in spojeni?

Ta dva ideala — vera namreč in narodnost — toraj ves človek, duša in telo — vredna sta, da ju človek, kralj in dika stvarjenja, nosi ne le na jeziku, ampak tudi v srcu. Toda ni še dosti, da si v srcu dober kristjan in vnet narodnjak, treba je tudi dejanj. Kakor je vera brez del mrtva, prav tako je tudi narodnost brez vsake cene, ako se ne razodeva v dejanji. Ako hočeš toraj res dati znamenje o vstrajnem svojem prepričanju, pristopi pod prapor, pod zastavo družbe sv. Cirila in Metoda, ker v nji ste zedinjeni svetinji sv. vere in narodnosti naše.

so pošteti in krščanski. A, kakor neradi, izreči moramo, da se ozir na to mnogokrat ne jemlje. Opomnimo le na ples, na postni dan pred praznikom Matere Božje v Trstu, kar se je skušalo sicer predrzno tajiti; a se ni dalo. Toraj opozarjamo: Naj se nikar nikoli ne pozabi, da je Ciril-Metodovo društvo „narodno“ — narodno društvo, toraj duhovnikov, predstojnikov nikar ne prostitutirajte, pa tudi zavetnikom društva, Cirilu Metodiju ne delajte nečasti s plesom in pustnimi burkami, sicer ne bo pravega zaupanja v društvo. Vredn.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. januarija.

Notranje dežele.

Med *Avstrijo* in *Rusijo* so se v poslednjem času nakopičili črni oblaki nekoliko razkadili in je precej upanja, da se vendar-le mir ohrani, če prav bi Madjari boj konečno radi imeli. Razne priprave v višjih vojaških krogih po Ogerskem tudi kolikor-toliko med Madjarji razširjeno mnenje podpirajo, da bi vendar-le lahko boj nastal med Avstrijo in Rusijo. Intendanca kornega zapovedništva v Temešvaru sklenila je pogodbe z raznimi zakladatelji za vse, kar se v vojski potrebuje. Ovsja je naročenega 150.000 novih centov; z mlinarji je pa pogodba sklenjena na več stotisoč centov moke. Iz tega bi človek lahko sklepal, da se bomo spomlad prav gotovo vdarili z Rusi. Na to kaže tudi borzni barometer, kjer vrednostni papirji padajo v ceni. Noterenta veljala je 4. januarija letos 88:20 gld. Dne 10. januarija dobivala se je že po 82:65, dne 13. padla je 81:80, dne 15. zopet za 10 krajcarjev in dne 17. na 80:20 gld. To je razločka v štirinajstih dneh pri vsakih 1000 gld. 30 gld., kar vsekako po smodniku diši, ktereza borzni židje že od daleč vohajo. Če pa pomislimo, da si car Aleksander III. in cesar Franc Josip ob vsaki priliki nasprotno zatrjuje, da hočeta mir ohraniti, se nam vendar ni menda tako naglo nadjati boja. Za novo leto (13. januarija) poslal je cesar Franc Josip caru lastnoročno pismo sledeče vsebine: „Zatrdno sem prepričan, da se nam ob nepristranski presoji položaja posreči odpraviti vse težave, ki nas sedaj od vseh strani obdajajo, da ohranimo narodom blagoslov miru.“ To so v resnici tehtne besede, na kateri se človek lahko zanese in se bodo tudi izpolnile če le Rusija ne bo spomladi nalašč napravila reve, lucijo na Balkanu. Začeti jo misli na Bolgarskem in se po Rusiji že sedaj denar za njo nabira. Prve novice za njo dala sta car in carinja. Če se to vresniči, potem bo pa Avstrija prisiljena po meču seči, kajti revolucije na Balkanu ona ne more in ne sme trpeti, če ji je ljub obstanek.

Naši čitatelji se bodo gotovo še spominjali, da je pred nekaj tedni v gališkem deželnem zboru knez Sapieha stavil predlog o *podučevanju nemščine po galiških srednjih šolah*. Ta predlog se je izročil šolskemu odseku v sporočilo in tisto je sedaj izdelal ter v deželnem zboru objavil poslanec dr. Czerkavski. Dotično sporočilo je jako obširno in v smislu kneza Sapiehe sestavljeno. Glasi se: „Ponemčevalna politika se pri nas ni mogla nikdar vkoreniniti, celó ob času svojega najbujnega cvetja ne. Pa tudi nobenega vspeha ni imela, kajti prav slabo smo se nemščine privadili, kar tudi dotične pritožbe tedanjih gospodk spričujejo. Če se tuji jezik ne podučuje na podlagi maternega jezika, temveč s pomočjo tujega jezika, se ga učenec nikdar dobro ne nauči, temveč si le nekaj besedi nabere, in tiste ostanejo ves čas njegov zaklad, ki pa nikdar ne zadostuje za samostalno uspešno delovanje, da še celó duševni razvoj zavirajo. Nemško duševno življenje se pri nas do sedaj še ni moglo vkoreniniti, pač pa nas je pritiralo v jako kočljiv položaj, da bi bili lahko popolnoma propadli v razumuškem oziru. Še le pod namestnikom Zaleskim in Goluhovskim dobila je šolska izgoja pri nas narodno stališče, ktero se je čedalje bolj širilo. Z vpeljavo poljščine za podučni jezik po vseh galiških šolah se pa nemščina ni zanemarjala kot učni predmet, ker ravno vemo ceniti njen pomen v praktičnem življenji. Gališki deželni zbor in deželni šolski svet sta vse mogoče storila, da sta poduk nemščine po galiških šolah vtrdila. Predlog kneza Sapiehe, kakor tudi pritožbe duhovskih in deželskih gospodk pa na to kažejo, da naša mladina ni zadosti zmožna nemščine, ki je v

„Za vero sveto in zavest narodno“, bodi nam geslo. Po tem geslu ravnajmo ter pridobimo za društvo, kolikor moč, prijateljev in podpornikov; zanj navdušujmo nežno mladino in sploh kogarkoli moremo.

Ako bode vsak to storil, potem ne bomo doživeli sramote in žalosti, da bi se po hišah naših kedaj govorila tuja beseda, domača materna pa psovala. Ako bode vsak po svojem znanju ali poklicu delal za versko-narodno izobraževanje, ni treba imeti strahu, da bi kedaj potomci tistih očetov, kateri so po zračnih naših hribih in po tihih dolinicah postavljali v znak vernosti lepe hrame božje, postali v nemarni ali celó nezvesti veri svojih očetov.

Pristopaj toraj, mili moj rod, vpisuj se pridno v družbo sv. Cirila in Metoda. Védi, da ako se bojuješ pod tem praporom, se vojskuješ za stvar dobro in sveto. Znaj, da so očeti tvoji za vero in besedo slovensko prelivali kri, in kri — ni voda! Ako bodeš zaklad in dedščino sv. Cirila in Metoda zvesto hranil in branil, gotovo bota sv. brata za te in za slovenski rod sprosila blagoslov božji pri Stvarniku, da ostanemo verni katoličani in pošteti Slovenci. Društvo sv. Ciril-Metoda vivat, crescat et floreat! Klemenšinov.

avstrijski državi jako pomenljivo sredstvo za mednarodno sporazumljenje. Takih pojavov ne moremo hladnokrvno preslišavati, temveč jih je odpraviti treba. Mogoče, da bo dotična preiskava pravi vzrok pokazala. Popolnoma napačno pa bi bilo od nas, če bi se zaradi tega povračali zopet k prvotni zistemi podučevanja v nemščini, da bi na ta način današnje pomanjkljivosti odpravili. Če bi nemščino iz novega vpeljali za podučevalni jezik po naših srednjih šolah, bi se s tem iz samega sebe norca delali gledati naših prejšnjih narodnih naporov. To bi ves narod jako žalilo in vse naše prejšnje rane jele bi iz novega krvaveti. Predlog, da bi se eden ali dva predmeta v nemščini podučevala, bi nikakor ne vgajal, ker je polovičarsk, ter bi s časoma celó na to silil, da bi se vsi predmeti v nemščini podučevali, kar bi poljščino spodrinilo in mišili bili deželni odbor in deželni šolski svet naračati, da prevdarita sredstvo, kako bi se nemščina vspešneje podučevala, ne da bi bilo treba pri tem sedanje postave prenehati.

O šolstvu na Moravskem je bilo v letošnjem ondašnjem deželnem zboru toliko govorjenja, kakor nikjer, ako se ne oziramo na visoke Tirole. Kaj je škof Bauer o moravskem šolstvu rekel, povedali smo že zadnjič. Minulo soboto spregovoril je pa o tistem tudi moravski cesarski namestnik grof Schönborn rekoč: „Ko se je pred tremi leti v gospodski zbornici dvorni svetnik Brücke o času obravnave šolske postave za protestantske učitelje jako odločno potegnil, sem jaz izrazil željo, da bi bilo prav, ko bi se tudi katoliki za svoje interese tako odločno potezali, kakor se protestantje. Žal, da tu posebno v najnovejšem času navdušenost za versko življenje čedalje bolj gine. Če človek na to le nekako pomisli, se mu takoj pred duhom očiti, da je današnja tisek čisto druga lice dobila. V poprejšnjih časih so si razna verska društva prizadevala državnim napravam dati versko jedro, dandanes si pa vse prizadeva taiste vsakega verskega prepričanja očistiti. Indiferentizem (verska malomarnost) spodrina pozitivstvo vero čedalje bolj iz javnega življenja brez pozitivstva se vedno hujše razširja. To je tembolj obžalovanja vredno, ker se je nevera jela vseh stanov oprijemati. Gledé na to prav lahko razumem, ako se pe parlamentni čujejo želje, kakor jih je tukaj izrekel prevzvišeni škof Bauer. Jaz sem vladni uradnik, in imam natologo postave izvrševati. Rečem Vam, da bom gotovo tudi one šolske postave izvestno izvrševal, ki se dotikajo podučevanja krščanskega nauka v šolah. Zlate besede! Blagor deželi, kjer je na čelu tak cesarski namestnik, kakor je grof Schönborn, ki ima zadosti poguma v javnosti, kakor je deželni zbor, potegniti se za pravice katoliške vere, ktera se dan danes res povsod spodirva, kakor se le more. O meščanskih šolah rekel je grof Schönborn, da so res še nepopolne, toda tu je treba potrpljenja, kajti te šole se še le razvijajo in se bodo napravljale po potrebi.

Vnanje države.

Bolgarsko vprašanje suče se sedaj edino le še okoli novega kneza, kdo bo namreč prišel na prazni prestol bolgarski. Rusija se je dolgo dolgo držala kandidature kneza Mingrelskega, kterege pa Bolgari po nobeni ceni nečejo. O bolgarski kandidaturi piše „Nov. Vremja“ sledeče: „V najnovejšem času se večkrat čita po raznih listih, da bolgarska deputacija na svojem potovanju po Evropi povsod povdarja, kako da je Mingrelec „nehvaležen“. V Sofiji in po raznih diplomatskih uradih je razširjeno mnenje, da se Rusija zaradi tega tako drži kandidature Mingrelčeve, ker nima drugega pripravnega kandidata, ki bi ji bil všeč. Temu pa ni tako. Rusija si je pred vsem drugim Mingrelca za to izbrala, ker se v to kandidaturo nobena velesila ne more vtikati. Če si pa velesile zberó družega kandidata, do kterege bo imela ob enem tudi Rusija kaj zaupanja, ga bo brez ugovora sprejela. Sploh je pa Rusiji gledé kandidature le na tem ležeče, da se na Bolgarskem zopet tisti red napravi, ki je bil v deželi pred iztočno-rumelijskim prevratom. Zahteva pa Rusija prvič kneza, ki bo imel ušesa dobrim svetom iz Petrograda vedno odprta in drugič pa armado, ki jo bodo vodile osebe, ktere so nam porok, da se bolgarska armada ne bo rabila v smislu nam sovražnim. To je vse, kar Rusija hoče in od tega ne bo nikdar odjenjala.“ Kakor se čuje, so menda Bolgari v Londonu nekaj drobiža na posodo dobili. Govori se od petih milijonov. Če je to res, potem se bodo zopet nekaj časa lahko upirali, sicer se bo pa treba Rusom podati, kajti kjer denarja zmanjka pri gospodarstvu, ondí zmanjka kmalo na to tudi vsega družega. Za sedaj so si Bolgari s tem pomagali, da so zaostale davke vladi poplačali. Bilo je namreč v deželi več okrajev, ki so po dve ali celó tri leta davke dolžni ostali, ker jih niso hoteli plačevati. Tiste pa sedaj nekateri prostovoljno pri nesli, druge je pa vlada nekoliko privila. Kako bo pa z naprej, se pač še ne vé!

Kaj je **bolgarska deputacija v Rimu** zvedela? Laški minister zunanjih zadev, grof Robilant, sprejel jo je dne 17. t. m. ter ji je povedal, koliko sočutja da ima kraljeva vlada in ves laški narod do Bolgarov. Dalje je pohvalil taktčnost in ročnost sedanjih regentov kakor tudi politično modrost bolgarskega naroda samega, kteri se ni dal zapeljati, da bi bil le količkaj kalil javni mir in red. Kar je

o Bolgarih v zeleni knjigi in v kamori rekel, vse prizna in niti besedice ne prekliče. Ob enem je prosil, da naj tudi še na dalje ostanejo tako modri in previdni, kakor so bili do sedaj v političnih vprašanjih, če hočejo dospeti do srečnega konca. Kar se njega tiče, bo vse svoje moči zastavil, da se jim spoilijo opravičene želje. Robilant hvali predloge, ki so mu jih delegatje objavili, po kterih namreč mislijo stvar rešiti. Všeč so mu, ker vidi da bi se po njih v resnici mir ohranil; zato jih bo pa tudi podpiral in drugim voharilam priporočal. Tudi v Petrogradu hoče poskusiti svojo srečo, če prav dobro vé, da ne bo posebnega vspeha, ker je razlika med Petrogradom in Sofijo vendar-le prevelika. Na to so šli Bolgari k turškemu zastopniku. Le-ta je deputaciji rekel: „Mojta vlada me je pooblastila, da Vas sprejem in da Vam sporočim naklonjenost sultanu, ktera se razteza na ves bolgarski narod. Sultan želi, da bi se stvar prav kmalo ugodno rešila“.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 19. januarja. Gospod vrednik! Pred dobrim tednom zagledal je v Vašem cenjenem listu beli dan tudi neki dopis iz Škofje Loke. Dopisnik jadicuje tožeč o preobilni namnožitvi tatov, ki so si prav Loko izvolili v svojo „obljubljeno deželo“. Stvar dosegla je po mnenji dopisovalca tako visoko stopinjo predrznosti ter smelosti tatinske, da se jih že kar nič več ne smemo odkrižati. Ne mislim sicer postati zagovornik „slovečih“ Loških tatov — ker tudi sam bi bil pripravljen podpisati oostro obsodbo na kazen, katero je razpisnik takim dolgoprstežem, kedar bi jih imel v rokah — vendar, da ne misli kdo, češ: Loko so tatje kar „čez noč“ odnesli, bodo naj p. n. čitatelji „Slovenčev“ vtolaženi, kajti če tudi je izvežbanje Loških tatov „od sile“, Loke same si osvojili še niso!

Kam naj bi prihajali potem o poletnem času v hudi vročini hladiti se ter krepčati tujei s topllega juga, ako ne k nam v prijazno mestice Loško?

A tudi po zimi sneg in mraz ne zatreta še vsega življenja. To je pokazala v nedeljo 16. t. m. požarna straža, ki si je v prostorih hotela „Stemerhof“ omislila plesni venček s srečkami, kterege čisti dobiček namenjen je tukajšnji požarni straži.

Ne bilo bi prav ter niti častno novemu čitalničnemu odboru, ki so ga volili udje s koncem preteklega leta, ko bi ta čitalničnim udom ne oskrbel kakega zabavnega večera v splošno veselem predpustnem času. Zato se bode igrala 2. februvarja šalo-igra „Ona me ljubi“ s petjem. 16. februvarja pa napravi čitalnica običajni predpustni ples. Čisti dohodek naj bi se obrnil jedenkrat v korist društvu sv. Cirila in Metoda, a drugič naj bi se oddal za spominek ranjcega Dolinarja.

Apropos: Ker že pišemo o čitalnici naši, povemo naj še, ter zadostimo splošni navadi družih čitalnic in bralnih društev, ki objavljajo v začetku leta svoje odbore, kako je sestavljen naš novi odbor. Predsednik je g. Blaž Mohar, deželni poslanec; podpredsednik g. Karol Triller, drnd. juris; blagajnik gosp. Bogomir Krenner, učitelj; tajnik g. Avgust Sušnik, posestnik; odbornik brez omejenega delokroga je pa g. Mat. Erzar, kaplan.

Poslanci, naj so izvoljeni že v državni ali v deželni zbor, sklicujejo pred odhodom na svoje častno mesto svoje volilce, da jim razvijó svoj program. Našemu čitalničnemu odboru pa bi želel, naj bi razvil v bodočem letu dejansko svoj program tako, ter dosegel to, da bi postala „Čitalnica“ v pravem pomenu čitalnica — izobraževališče in vzbujevališče narodno, a ne soba s precej veliko mizo v sredi, kjer počivajo malo brani časopisi zdihujoč: „Sine memoria perimus“.

S Krškega, 18. januarja. Ceste so bile v mesto Noviodunum štiri. Prva in glavna je držala od Trebnega semkaj, druga pa od tu proti Sisku. Tretja je držala na južno-zahodno stran mesta, proti Št. Jerneju, drugemu rimskemu mestu, katero je stalo tam, kjer je zdaj vas Gruble pri Št. Jerneju. Imenovali so Rimljani to mesto Crucium. Cesta od Noviodunuma je bila speljana naravnost proti temu mestu in sicer od Dornovega po njivah proti vasi Gorice, memo Jelše, blizo Pristave, naravnost na Gruble, ne pa preko Kostanjevice, kakor so eni trdili, da je tudi v Kostanjevici ob časih Rimljanov mesto bilo, kar pa ni res, kajti najmanjšega sledu ni pri Kostanjevici najti. Četrta cesta je bila na južno stran

preko Krke, proti Gorjancem. Od tam so dobivali les za podstrešje in pa drva, tudi studenec iz Gorjancev so imeli napeljan v mesto, česar bi nikdar ne verjel, ker je Krka tako blizo. Toda od Krke četrť ure proti Gorjancem pri vasi Bervi so kmetje našli v zemlji položene lončene cevi za vodotok, ki so naravnost proti Krki obrnjene. Že sem večkrat mislil teh cevi kaki dve odkopati, pa nimam nikdar časa. Pri vsih starih cestah smo našli grobe, največ pa ob glavnih cestah proti Trebnemu in proti Sisku. Ob cesti proti Št. Jerneju smo jih tudi našli, vendar toliko ne, kot pri glavnih cestah. Ob cesti proti Cerklijam je bilo prav malo grobov, le kakih deset minut od mesta smo našli vrsto grobov, pa bolj revne. Tudi posode tukaj najdene so bile prav revne. Mesto je bilo civilno mesto in se je prej ko ne pečalo s trgovino po Savi. Izvestno je bila tukaj ladjestaja, ker je bilo mesto tukaj ob Savi zidano in tudi cesta proti Sisku bila je izpeljana ves čas ob Savi. Tu pa tam se še tir prav dobro pozná, na več krajih ga je pa Sava popolnoma odnesla. Precej dobro četrť ure od Dornovega, na drugo stran vasi Brege, se ne pozná, kje je cesta bila, ker je vse sledove voda odnesla; še le proti vasi Vihre se cestni tir zopet pozná, toda prav malo.

Proti Škopcam in Krškovasi ga je pa zopet voda odnesla. Cesta je bila izpeljana tudi proti sedanjemu Krškemu in dalje proti Celji, rimsko Celeja, kar nam potrjujejo trije miljski kamni, ktere so mesecca oktobra m. l. pol ure od Krškega, proti Celji našli. Le-ti kažejo, da so bili postavljeni ob času rimskega cesarja Maxima, okoli 236 po Kr. Napis na kamnih kaže 45 milj od Celeje. Za cesto je bil čez Savo brod, kar je gotovo spričalo, da je šla rimska cesta ravno čez Krško na Celejo. Tudi na mestu, kjer Krško stoji, je bilo ob času Rimljanov rimsko selišče, kar nam spričuje lep rimski grob to leto najden, v katerem so bile same steklene posode. Jako lepo stekleno skledico sem dobil iz tega groba, drugo so delavci pobili, ko so prostor za eno hišo kopali. Lepe rimske grobe našli so pred nekaj leti na sredi mesta, kjer je ranjki Hočevar novo hišo pozidal in so temelj za njo kopali. V tistih grobeh našle so se prav lepe posode. Ker se pa nobeden za nje briga ni, so se vse razbile. To je znamenje, da je na mestu, kjer sedanjo Krško stoji, stalo rimsko selišče.

Rimsko cesto od Noviodunuma proti Krškemu dokazujejo tudi dva kosa rimskega miljskega kamna, ki je vžidan v vrtu gosp. vikarja v Krškem, drugi za vogel one hiše. Kamen na vrtu g. vikarja ima napis, da je bil postavljen ob času cesarja Septima Severa, okoli leta 200 po Kr. Prav lep miljski kamen imajo zdaj v Brežiškem gradu. Tudi ta je bil najden pri Krškem, kakor piše Avgustin Tiff v petnajstem stoletju in Šenleben leta 1676. Napis na njem kaže, da je bil kamen napravljen v letu 201 po Kr., in naznanja, da so bili zopet postavljeni mostovi in ceste, kar je bilo vničeno od starosti, dal je zopet popraviti cesarski namestnik Fabius Cilo, kedar je vladal Septimus Severus in njegov sin Caracalla Augustus.

Ob rimski cesti od Dornovega proti Krški vasi je bil ob času Šenlebna in Valvazorja lep miljski kamen pri vasi Vihre, blizo cerkve sv. Urha, ter imel napis, postavljen prvo leto cesarja Antonina okoli leta 141 po Kr., in je kazal tri milje od Noviodunuma, in res je toliko pota od tam do Vihre.

Z Dunaja, 19. januarja. Slovenski klub na Dunaji imel je svoj četrť večer 15. jan. v hotelu Royal. Razun že pri tretjem večeru navzočih gospodov došlo je še nekaj novih. Predsednik kluba gospod Navratil pozdravi najprvo novo došle goste, in potem omenja ne davno umrlega slovenskega pisatelja Fr. Erjavca, ter povdarja gorko njegovo zasluge za oliko slovenskega jezika in za razširjanje naravoslovskih věd med Slovenci. V znak svojega spoštovanja do ranjcega pisatelja vstali so vsi navzoči.

Za g. Navratilom govori bibliotekar dunajske vsenčilišne knjižnice g. dr. Fr. Simonič o Celjskem dvoru na Dunaji. Po daljšem uvodu, v katerem nam je opisal Celjske grofe, njih nekdanjo oblast, bogastvo in dejanja, govoril je o njih gradu na Dunaji, kako je nastal, kako se je širil, in koliko ostalin njegovih vidi se še dan danes. G. dr. Simoniča govor bil je vsprejet z občno pohvalo.

Ta večer sklenil je tudi slovenski klub, da se nabere med udi prva svota v to, da se postavi Erjavcu dostojen spomenik, in se s tem dá povod, da se tudi drugod po Slovenskem nabira denar v ta namen. In res nabralo se je precej ta večer med

člani kluba 42 gl. 50 kr. Ta svota izročila se je g. Navratilu, da jo naloži v Dunajsko hranilnico, ter jo pošlje pozneje odboru v zgradbo Erjavčevega spomenika. Med darilci omenjati mi je posebno g. dr. Sežuna in višega nadzornika severo-zapadne železnice g. Fr. Miklavčiča, koja sta darovala v ta namen vsak po 10 gl. Bog ju živi!

Domače novice.

(V katoliški družbi) je včeraj gospod profesor Josip Marn govoril o vstajenji in posebej o treh obuditvah Gospodovih po svetem pismu s prav zanimivimi dejanjskimi nauki. — Prihodnje sredo, t. j. 26. dne januarja, bode pa katoliške družbe vsakoletni občni zbor ob 1/2 7. uri zvečer in so moški družniki spodobno povabljeni.

(Za „Narodni dom“ napravi keglaska zadruga „Edinost“ v Ljubljanski čitalnici „venček“ dne 5. februvarja. Svirala bo c. kr. godba 17. pešpolka baron Kuhn.

(Pisateljsko podporno društvo) priredi nočoj — kakor smo že včeraj naznanili — zabavni večer v restavraciji čitalnice Ljubljanske na čast gg. deželnim poslancem s skupno večerjo. Gospodom društvenikom razpošiljala se je pōla pravočasno, ki pa, kakor smo zvedeli, po naključju mnogim gospodom ni prišla v roke; zato vabimo še enkrat vse gospode, ki se hočejo vdeležiti zabavnega večera, naj pridejo točno ob 8. uri v čitalnico.

Odbor pis. podp. društva.

(„Slov. Naroda“) nekteri Ljubljanski naročniki sinoči niso dobili. Kakor čujemo, je povod tej izrednosti to, da se je dotični fant, ki ga je raznašal, zgubil.

(Imenik) mladenčev, ki so rojeni v letih 1864 do inclus. 1867 v Ljubljani, razporejen je pri magistratu na pregled, da se vsakdo lahko prepriča, kdor namreč še pripada naborni dolžnosti, ali je prav vpisan ali ne. Žrebanje za nabornike v prvem razredu bo dne 8. februvarja t. l.

(Abraham Diamant) je menda član velike mednarodne zadruge modernih rokovnjačev, ki le v velikem smislu krađejo. Dunajska policija je imela že njegovo sliko v albumu za hudodelce in jo je v Ljubljano poslala z opazko, da je Abraham Diamant jako nevaren tat, ki je že večkrat ulomil. Mednarodni rokovnjači so razširjeni po celem svetu in posebno na bogataše svojo pozornost obračajo. Predrznost je teh tičev poglavitna lastnost.

(Petdeset srn) poginilo je vsled velikega snega v Ljubeljski dolini, kakor se „Laibacher Zeitung“ sporoča.

(Tovorni promet) na železnicah Ljubljana-Trst in Divača-Pulj se je zopet pričel, ker je vreme na Krasu ugodneje postalo.

(Posojilnica) v Krškem imela bo v nedeljo 23. t. m. svoj občni zbor.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Franc Dovnik, dosedaj dušni pastir v prisilni delavnici v Messendorfu na Štajarskem, poklican je za profesorja navstvenega bogoslovja v Mariborsko semenišče. Njegova dosedanja služba v prisilni delavnici je razpisana do konec februvarja 1887. Nese 800 gold., prosto stanovanje in pa 86 gold. na leto za svečavo. Zahteva se znanje slovenščine. Prošnje potom škofijskega ordinarijata do 25. t. m. štajarskemu deželnemu odboru. — Župnijo Št. Jakob v Pamečah dobil je č. g. Anton Ostrožnik, župnik v Pernici. — Župnija sv. Križ podeljena je č. g. Josipu Kočevarji, dosedaj kaplanu v Vidmu. — Administrator župnije Svečinske postal je č. g. o. Rudolf Vagaja, iz reda sv. Benedikta v Admontu. — Za provizorja v Pernice gre č. g. J. Valenčak, kaplan na Vranskem. — Prestavljeni so č. gg. kaplani: Jos. Sinko iz Svečine za kaplana v Stari Trg; Ignacij Rom iz Mozirja v Šentjurje ob južni železnici, in Andrej Podhostnik iz Šentjurja ob južni železnici v Mozirje.

(Razpisane službe.) V Slovenski Bistrici služba kancelista c. kr. okrajne sodnije do 20. januarja. — Služba pisarja pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Brežicah. Nese 35 goldinarjev. — Služba ordinarija v javni bolnici v Brežicah. Nese 400 gold. Prošnje do 28. februvarja.

(Kolekov) za leto 1887 ne bo novih, temveč ostanejo dosednji v rabi, če prav se je bilo ob svojem času razglasilo, da bodo le do konec januarja 1887 veljavni.

Razne reči.

— Duhovski dinér je bil 4. t. m. pri Njih cesarski Visokosti prečastitem in presvitlem Veliko- in Nemškem mojstru, nadvojvodu Viljelmu, h kateremu so imeli čast povabljeni biti: Nj. eksc. nadškof Vanutelli, papežev nuncij z osebstvom nunciature, potem nadškof kardinal Coelestin Ganglbauer, Nj. eksc. grof Leo Thun, škof Angerer in vojaški škof dr. Gruscha, potem prelatje: Hauswirth, Kornheisl, Stöger, Marschall, konzis. svet. Seidl, dvorni kaplan dr. Schneider titularni dvorni kaplan župnik Kurz in novicemojster vitezov nem. reda Franc Jančar — potem vitezi nem. reda: protonotar apostolski grof dr. Edvard Petteneg, grof Orsini-Rosenberg, baroni De Tin, Dorth in Wucherer.

Menu du 4. Janvier 1887:

Huitres d'Ostende.
Potage Clairmont.
Flets de soles au gratin.
Bouillie à la Colbert.
Supreme des poulardes à la Cardinal.
Chaudfroid de chevreuil. Sauce Cumberland.
Ponche au champagne.
Faisans à la broche.
Salade Macédoine.
Quartiers d'artichauts.
Gâteau de noix à la duchesse.
Crème Mazarin.
Fromage et dessert. *)

*) Prav po naključju malo zakasnjeno.

Vredn.

Telegrami.

Dunaj, 20. jan. „W. Ztg.“ naznanja, da je cesar poklical za dosmrtno ude v gospodsko zbornico deželna glavarja: opata Achleuthnerja, grofa Chorinskega (v Solnogradu); bar. Rappa; dvornega sovetnika Billrotha; grofa Teobalda Ozerina; poslanika grofa Deyma; tajne sovetnike: Malenau, Pusswald, Schenk; predsednika vrhovnega cerkvenega evangelijskega zbora. Franca; Klosterneuburškega prošta Kistersitza, grofa Franca Kuefsteina, komercijalnega svetnika Lohmeyerja, namestnika deželnega glavarja Šroma, grajščaka: Starowiejskega in Biebersteina.

Trst, 19. jan. V tukajšnji trgovinski zbornici izvoljen je bil v današnji izredni seji namesto Vučetiha, ki se je mandatu odpovedal, svetnik trgovinske zbornice vitez pl. Stalitz.

Berolin, 19. jan. Gospodska zbornica sprejela je soglasno adresno udanosti do cesaja.

Lyon, 19. jan. Dva inostranca, ki sta se za Angleže izdajala, so prijeli in zaprli, ker sta ponujala nekemu vojaku jako veliko denarja za jedno puško repetirko s patroni vred. Preiskava se bode pričela.

Tuji.

18. januarja.

Fr. Maliču: Binner, trgovec, iz Berolina. — Paulin, Braun in Feitler, trgovci, z Dunaja. — G. Neumann, trgovec, iz Siseka.

Pri Slonu: Malowan, Löwy, Lippitsch in Schnitzler, potovaleci, z Dunaja. — S. pl. Daniek, c. k. poročnik, iz Gradea. — Gregor Einspieler, kapelan, iz Celovca. — Mlekuž, žagar in Klepač, posestniki, iz Starega Trga.

Pri Bavarskem dvoru: Robert Beyrich, zasebnik, Lipsije. — Andrej Meden, potovalec, iz Ptuja. — Potočnik, posestnik, iz Železnikov.

Pri Južnem kolodvoru: Marija Godec, doktorjeva soproga, s hčerjo, iz Železnikov.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
17. u. jut.	744.07	— 5.4	sl. szap.	jasno		
19. 2. u. pop.	744.88	— 0.8	sl. szap.	„		0.00
19. u. zveč.	746.55	— 8.8	sl. szap.	„		

Čez dan jasno, mrzla in jasna noč. Srednja temperatura — 5.0° C., za 3.0° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafno poročilo.)

20. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 15 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 10 „
4% avstr. zlata renta. davka prosta	112 „ 65 „
Papirna renta. davka prosta	99 „ 60 „
Akcije avstr.-ogerske banke	872 „ — „
Kreditne akcije	288 „ 80 „
London	126 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleon.	10 „ — 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	62 „ 10 „

Priznana nepokvarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

(9)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Za inštruktorja

ponuja se izvrsten, pa reven četrtošolec. — Blagohotne ponudbe sprejema uredništvo „Slovenca“.

Naznanilo.

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsajamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v poduk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. Kramer,

(3)

ravnatelj deželne kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh kmetijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem, Primorskem in spodnje Štajarskem, obsega 16 tiskovnih pol na močnem papirju te ima 83 podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zdatno podporo, jej je cena samo 50 kr. in 5 kr. za poštnino.

Dobiva se tudi v Dolenčevi tiskarni v Trstu

Nova izdaja.

V podpisani bukvarni izšla je ravno kar nova izdaja

„Molitve,

katere naj se kleče opravljajo, po ukazu papeža Leona XIII. v vseh cerkvah svetā po vsaki tih sv. maši.“

Obsega tudi najnovejšo invokacijo k sv. nadangelju Mihaelu. — Tiskane so molitve na prav lične podobice in veljā 100 komadov 2 gld.

Katoliška bukvarna

(29)

v Ljubljani,
stolni trg šte. 6.

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(16)

IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobí najdajsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pōl v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valežarjev trg šte. 5.

„Missa ss. Cordis Jesu,“

ktero je za moški zbor četveroglasno postavil ter prečast. gospodu Matiji Erjave-u, dekanu vipavskemu, poklonil Janez Pogačnik (organist v Vipavi).

Dobiva se pri skladatelju in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (8)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.